

VESTI IZ CLEVELANDA

Nastop jeseni je napravil ko-
neč piknikom in veseliam na
prostem, katere bodo zdaj nado-
mešale prireditve v naših Do-
movih. Dramatično društvo
Ivan Cankar bo pričelo letoš-
no sezono v nedeljo 25. septem-
bra z vzpizoritvijo štiridejanke
"Sad greha." Ta lepa Anglo-
amerika drama se bo vzpizorila dva-
krat, namreč ob 2:15 popoldne
in ob 7:30 zvečer.

Slovenska mladinska šola S.
N. Doma prične z rednim pou-
kom v soboto, 24. septembra.
Štariši, ki še niso vpisali svojih
otrok, imajo še čas to storiti.

Slovenska Narodna Čitalnica,
ki ima svoje prostore v S. N.
Doma na St. Clair Ave., dobila
je dni lepo število novih slo-
venskih knjig iz Ljubljane.
Knjige so zabavne in poučne
vsebine, in kar je trdo vezanih,
se bodo pričele izposojevati čim
hitreje, kakor hitro jih bo-
vita knjižničarja uredila in vpi-
sala. Mehko vezane knjige se
pa oddajo najprej knjigovezu.

Društvo J. S. K. Jednote v
Clevelandu priredi 12. novem-
bra skupno veselico v Slo-
venskem Domu na Holmes Ave.

V tem letu si je v našem me-
stju pridobilo ameriško držav-
ljansko državljanstvo 537 Jugoslovanov, in
največ Slovencev. Ra-
čuna se, da imamo v Clevelandu
sedem tisoč slovenskih vo-
jevo.

Tajnik Slovenskega Narodne-
ga Doma želi obvestiti društvo
J. S. K. Jednote, št. 37 J.
K. Jednote, da se bo ta me-
sestni assentment pobiral v soboto
24. septembra, ker je 25. nede-
ljina. Assesment se bo pobiral v
Slovenskem Domu št. 1 in 2, novo po-
krajje, ker se bo v spodnji dvo-
nadstropni vršila plesna veselica.

Čiščenje v Indiani.

V državi Indiana so pričeli z
resnim čiščenjem. Kakol-
nikoli bil izpuščen iz ječe biv-
ši guvernener Warren T. McCray
se je sedel par let radi nek-
terih nesrečnih, obožanih je bil po-
dobnost, obožani je bil po-
dobnost, obožani je bil po-
dobnost, obožani je bil po-
dobnost, obožani je bil po-
dobnost, obožani je bil po-
dobnost, obožani je bil po-
dobnost, obožani je bil po-
dobnost, obožani je bil po-

Letalska tekma.

Nad dva decata letalcev se je
19. septembra vzdignilo v
zrak za tekmo letalskega po-
pisa v New Yorku za polet v
Washington, država Washington
in letalski tekmi se gre za
\$50.000. Letalci se
pripravljajo na gotovih do-
-volskih, to je, morajo pristati v
mestih in za določen
čas. V Clevelandu so na pri-
-lona polna dragih kamenov in
polno drugih čudežnih stvari.
Naj že narodni Jasajev iz-
-haja od Kaldejcev ali ne, je

NAROBE SVET

Zgodovina starodavnih Hi-
tito nam pravi, da so vse boje
dotičnega naroda s sovražnimi
sosedmi bojevale ženske. Zgo-
dovinar Herodot, ki je živel
mного stoletij pozneje, pripo-
veduje o junaških Amazon-
kah, ki so vodile narodno go-
sposdarstvo in branile domovi-
no sovražnikov, medtem ko so
možaki lepo "za pečjo sede-
li" in gospodinjili. Stari Grki
so baje imeli večkrat priliko se
prepričati o hrabrosti Amazon-
k na lastnih buticah. Otdod
izhaja, da močne in bojevite
ženske še danes nazivamo
Amazonke.

Neka ruska raziskovalna
ekspedicija je nedavno pro-
našla, da junaške in bojevite
ženske niso bile izključni pri-
vilegij starih časov. V neki
gorški vasi Kavkaza v pokraj-
ni Azerbajdan so ruski razisko-
valci našli mali narodič, ki
ima tipično amazonske nava-
de. Rod se imenuje Jasaj in
pripada dagestanskemu ple-
menu. Ženske tega rodu so vi-
sokih in lepih postav, bujnih
črnih las in živahnega kavka-
škega tipa. Ženske lovijo div-
jačino in ribe, borijo se s so-
vražniki, če je treba, obdelu-
jejo polja, prodajajo pridelke
in sploh vodijo vse gospodar-
stvo. Tudi za otroke skrbiyo,
medtem ko moški in fantje le-
po doma v brezdelju sede ali
opravljajo kakšna mala hišna
oprava. Vsa težja dela pripa-
dajo ženam in dekletom. Čudni
narodič šteje kakšnih 150 dru-
žin in znanstveniki sodijo, da
izhaja iz plemena Ava, ki je
živel na Kavkazu pred sto-
letji.

Jasaj narodič živi v kavka-
škem gorovju, ki se naglo kot
dolga strma stena vzdigne iz
"artarskih step. Ta stena je do
700 milj dolga in od osem do
šestnajst tisoč čevljev visoka.
V tem gorovju živi okoli tride-
set različnih narodičev, ki se
zelo razlikujejo med seboj po
ščegah in jeziku. Eden teh na-
rodičev se imenuje Inok in da-
si šteje komaj nekaj nad sto
glav, ima svoj poseben jezik,
ki ga noben sosednih narodov
ne razume.

Jasaji mislijo, da je svet po-
doben okrogli mizi, vrhu kate-
re žive oni, spodaj pa tuji na-
rodi. Obiskovalci, ki včasih pri-
dejo do njih, prilazejo po ni-
hovem mnenju skozi neko ne-
znano veliko luknjo v zemlji.
Spodnji svet je po njih nazo-
rni vedno v temi in morajo
prebivalci opravljati vsa dela
pri svitu svet; hoditi pa mora-
jo na način kot na primer mu-
he po stropu.

Zanimivo je, da so starodavni
Kaldejci imeli o svetu in
njenjgovih prebivalcih natančno
isto vero kot današnji Jasaji
in znanstveniki premišljujejo
če morda res ne izhajajo od
Kaldejcev. Precej razširjeno
je mnenje, da dagestanska
ljudstva predstavljajo potomce
starodavnih Kaldejcev.
Njih domovina je v sreč kav-
kaškega gorovja, ki je bilo za
davne narode dežela skrivnosti
in čudežev. Po pripovedkah
"Tisoč in ene noči" je v kav-
kaškem gorovju živel velikan-
ski ptič "roh", tam je bila do-
lina polna dragih kamenov in
polno drugih čudežnih stvari.
Naj že narodni Jasajev iz-
-haja od Kaldejcev ali ne, je

Steklo za okna, ki se ne bi
zdrobilo, a bi bilo poleg tega
čisto in prozorno in ob enem
poceni. Stroj za čiščenje oken.
Boljši način za pričvrščanje
preprog, da ne bi bilo treba
rabiti žbljev. Lak za pod, da
bi se svetli, a da ne bi polzelo
po njem.

Gospodinje bi rade barvo za
plinove peči, ki bila stalna.
Dobrodošel bi jim bil tudi nov
način odpiranja steklenice, da
ne bi se poškodoval zamašek.
Lastnikom avtomobilov bi
dobrodošel aparat, ki bi poka-
zal če bi ugasnila luč v ozad-
ju avtomobila; dalje avtomob-
il, ki bi preplaval reko.
Fotografi bi želeli imeti
aparat, ki bi avtomatično na-
vnil porabljeni del filma, ko je
slika vzeta, da ne bi prišle dve
sliki druga vrh druge.
Godbeniki si žele stajalo, ki
bi avtomatično obračalo liste
z notami.
Za pisalni stroj bi bila do-
brodošla priprava, ki bi pisca
opozorila, kadar se pola pa-
pirja približa koncu; naprava
bi morala biti uporabna za vsa-
ko dolgoč papirja.
Vojaški krogi si želijo top,
ki bi se sam zakopal v zem-
ljo.
Barvarjem bi dobrodošel
čopič, ki bi vseboval en ali dva
funtta barve, da bi ga ne bilo
treba vedno pomakati.
Razen navedenih je seveda
še stotine drugih "iznajdb", ki
bi bile dobrodošle in ki še ča-
kajo izumiteljeve.
njegov način življenja tako ne-
navaden, da je vreden, da se
ohrani na svetu že kot kurio-
zitet.

POTREBNE NOVE IZNAJDBE

Na tisoče različnih iznajdb
je patentiranih vsako leto, to-
da le nekatere se obnesejo v
praktičnem življenju in prin-
esejo iznajditelju primerno od-
škodnino za trud. Nov izum,
ki je praktičen in primeroma
poceni in katerega rabijo ši-
roki sloji ljudstva, ima pogoje
za uspeh. Mnogokrat se ljudje
bavijo leta in leta z izumi in
končno pronajdejo, da je nekaj
takega ali še boljsega že
kdo drugi iznašel in patentiral
pred njimi. Ako je izum pre-
drag, ali če ne pride v poštev
za široko rabo, navadno iznaj-
ditelju ne koristi mnogo. Ra-
čunati je pa seveda treba tudi
s ceno oglaševanja.

Neka londonska institucija,
ki se bavi s patenti, je nedav-
no izdala knjigo, v kateri na-
vaja česa svet želi od iznajdi-
teljev.

Med zaželjive iznajdbe spa-
dajo traki za čevlje, ki se ne bi
strgali pri zaveževanju. Dru-
ga dobrodošla iznajdba bi bil
stroj, ki bi avtomatično pola-
gal opeko pri zidanju. Dalje
porabni dežnik, ki bi se mo-
gel tako na kratko zložiti, da
bi ga bilo možno nositi v žepu.

Za hišne potrebe bi bil do-
brodošel "vacuum cleaner" za
dimnike. Dalje iznajdba, ki bi
preprečila, da voda zmrazne v
ceveh. Prav bi prišel aparat, s
katerim bi bilo mogoče očisti-
ti zrak v sobi strupenega pli-
na "carbon monoxide" in, dru-
gi stroj, kateri bi spravil v
živele za zdravje potrebni oxy-
gen, po nizki ceni.

Steklo za okna, ki se ne bi
zdrobilo, a bi bilo poleg tega
čisto in prozorno in ob enem
poceni. Stroj za čiščenje oken.
Boljši način za pričvrščanje
preprog, da ne bi bilo treba
rabiti žbljev. Lak za pod, da
bi se svetli, a da ne bi polzelo
po njem.

Gospodinje bi rade barvo za
plinove peči, ki bila stalna.
Dobrodošel bi jim bil tudi nov
način odpiranja steklenice, da
ne bi se poškodoval zamašek.
Lastnikom avtomobilov bi
dobrodošel aparat, ki bi poka-
zal če bi ugasnila luč v ozad-
ju avtomobila; dalje avtomob-
il, ki bi preplaval reko.
Fotografi bi želeli imeti
aparat, ki bi avtomatično na-
vnil porabljeni del filma, ko je
slika vzeta, da ne bi prišle dve
sliki druga vrh druge.
Godbeniki si žele stajalo, ki
bi avtomatično obračalo liste
z notami.
Za pisalni stroj bi bila do-
brodošla priprava, ki bi pisca
opozorila, kadar se pola pa-
pirja približa koncu; naprava
bi morala biti uporabna za vsa-
ko dolgoč papirja.
Vojaški krogi si želijo top,
ki bi se sam zakopal v zem-
ljo.
Barvarjem bi dobrodošel
čopič, ki bi vseboval en ali dva
funtta barve, da bi ga ne bilo
treba vedno pomakati.
Razen navedenih je seveda
še stotine drugih "iznajdb", ki
bi bile dobrodošle in ki še ča-
kajo izumiteljeve.
njegov način življenja tako ne-
navaden, da je vreden, da se
ohrani na svetu že kot kurio-
zitet.

Steklo za okna, ki se ne bi
zdrobilo, a bi bilo poleg tega
čisto in prozorno in ob enem
poceni. Stroj za čiščenje oken.
Boljši način za pričvrščanje
preprog, da ne bi bilo treba
rabiti žbljev. Lak za pod, da
bi se svetli, a da ne bi polzelo
po njem.

ZANIMIVA GOZDNA REZERVACIJA

Ko je ameriška vlada gra-
dila Panamski prekop, ki veže
Atlantik s Pacifikom, je za
del tega prekopa porabila re-
ke in jezera, katera so se na-
hajala na ozemlju, ki se ofici-
jelno imenuje Canal Zone, in
ki je bilo kupljeno od republi-
ke Kanale zone je Gatun Lake.
Jezero je bilo precej veliko je
prej in se je še povečalo z
zgraditvijo takozvanega gatun-
skega jezera. Imenovani jez
je povzročil, da je jezero po-
streglo 165 kvadratnih milj
ozemlja. Posledica tega je
bila, da je v jezeru nastalo
mnogo novih otokov, kajti vo-
da je postopila le nižje ležeče
kraje, višine pa gledajo iz vo-
de. Nekateri teh novih otokov
so seveda zelo majhni, drugi
pa so nekaj večji. Največji
teh otokov je Barro Colorado,
ki obsega nekako šest kvad-
ratnih milj. Ta otok je bil
določen za proučevanje rast-
linstva tropičnih krajev, kajti
kanalska zona je edini konti-
nentalni tropični kos sveta pod
ameriško zastavo.

Administracija je bila na
klonjena želji naravoslovcev,
da se omenjeni otok proglasi
za gozdno rezervacijo in za-
vetišče divjačine. Izročen je
bil torej v oskrbo instituciji za
proučevanje tropične Ameri-
ke. To organizacijo vzdržu-
jejo z malimi prispevki razna
vseučilišča, muzeji in asse-
menti dijakov, deloma pa tudi
privatna darila.

Otok Barro Colorado je go-
sto obraščen s tropičnim rast-
linstvom in njegove prvotne
naravne krasote so še skorje
nepokvarjene. Prva naloga
institucije, ki je dobila otok v
oskrbo, je bila ohraniti ga
kolikor mogoče v naravnem
stanju. Postaviti je bilo tre-
ba sicer nekaj poslopj, nam-
reč udobna stanovanja za
znanstvenike in laboratorij.
Svet pa so sestili samo okoli
poslopj, kolikor je bilo neob-
hodno potrebno. Potem so
izsekali skozi goščave okoli
deset milj stez, toda posekali
niso niti enega velikega drev-
vesa.

Poleg rastlinstva, žuželk in
drugih malih živalic, ki jih je
lahko najti, zanimajo se znan-
stveniki tudi za večje živali,
ki žive na otoku. Toda ne
streljajo jih, niti jih ne za-
strupljajo ali lovijo v pasti,
ker hočejo spoznati svoje štiri-
rinogate sostonovalce žive in
ne mrtve. Voda, ki je vsled
zaprtja Gatun jezera poplavila
nižnje okoli otoka, ni nastopila
hitro, ampak zelo počasi. Ži-
valstvo, ki se je nahajalo na
ozemlju, je imelo dovolj prilike
se umakniti na različne
strani. Precejšno število teh
živali se je nedvomno umak-
nilo tudi na-ta otok. In tam
jih naravoslovci "lovijo" v fo-
tografične kamere. Preko
gozdne steze se v to svrho po-
tegne med dvema dreesoma
drobna žica, ki je zvezana z
dvema škatljicama magnezij-
skega prahu, kateri eksplozija
ra, če se žival zadene v žico.
Na primernem kraju blizu teh
škatljic je nastavljena foto-
grafična kamera. Pokrov na
leči je spojen s škatljico mag-
nezijskega prahu tako, da
eksplozija premakne pokrov
in izpostavi lečo baš v trenu-
tku največje svetlobe.

Včasih je tak lov s kamerami

Ko je ameriška vlada gra-
dila Panamski prekop, ki veže
Atlantik s Pacifikom, je za
del tega prekopa porabila re-
ke in jezera, katera so se na-
hajala na ozemlju, ki se ofici-
jelno imenuje Canal Zone, in
ki je bilo kupljeno od republi-
ke Kanale zone je Gatun Lake.
Jezero je bilo precej veliko je
prej in se je še povečalo z
zgraditvijo takozvanega gatun-
skega jezera. Imenovani jez
je povzročil, da je jezero po-
streglo 165 kvadratnih milj
ozemlja. Posledica tega je
bila, da je v jezeru nastalo
mnogo novih otokov, kajti vo-
da je postopila le nižje ležeče
kraje, višine pa gledajo iz vo-
de. Nekateri teh novih otokov
so seveda zelo majhni, drugi
pa so nekaj večji. Največji
teh otokov je Barro Colorado,
ki obsega nekako šest kvad-
ratnih milj. Ta otok je bil
določen za proučevanje rast-
linstva tropičnih krajev, kajti
kanalska zona je edini konti-
nentalni tropični kos sveta pod
ameriško zastavo.

Ko je ameriška vlada gra-
dila Panamski prekop, ki veže
Atlantik s Pacifikom, je za
del tega prekopa porabila re-
ke in jezera, katera so se na-
hajala na ozemlju, ki se ofici-
jelno imenuje Canal Zone, in
ki je bilo kupljeno od republi-
ke Kanale zone je Gatun Lake.
Jezero je bilo precej veliko je
prej in se je še povečalo z
zgraditvijo takozvanega gatun-
skega jezera. Imenovani jez
je povzročil, da je jezero po-
streglo 165 kvadratnih milj
ozemlja. Posledica tega je
bila, da je v jezeru nastalo
mnogo novih otokov, kajti vo-
da je postopila le nižje ležeče
kraje, višine pa gledajo iz vo-
de. Nekateri teh novih otokov
so seveda zelo majhni, drugi
pa so nekaj večji. Največji
teh otokov je Barro Colorado,
ki obsega nekako šest kvad-
ratnih milj. Ta otok je bil
določen za proučevanje rast-
linstva tropičnih krajev, kajti
kanalska zona je edini konti-
nentalni tropični kos sveta pod
ameriško zastavo.

KAKO NAJ PRIDEJO SO- RODNIKI V ZDRUŽENE DRŽAVE

(Nadaljevanje)

Profesor visoke šole, vseučil-
išča, ukademi ali semenišča,
ki je učiteljeval vsaj že dve
leti, sme tudi priti kot prise-
ljencec izven kvote. Mora do-
kazati, da je profesor vseučil-
iščne stopinje; navaden pro-
fesor ali učitelj ne živi za te
pravice, da vseučilišni profes-
or bo moral dokazati konzulu-
tu, da bo v Združenih Drža-
vah nadaljeval v tem poklicu.

Zena in neporočeni otroci
(pod 18. letom) duhovnika ali
profesorja smejo tudi priti iz-
ven kvote, ali ne pred priho-
dom moža oziroma očeta. Ako
je on prišel pred 1. julijem
1924, oni ne živajo več nika-
ke predpravice. Ako pa je
prišel po 1. juliju 1924, smejo
vsak čas zaprositi za izven-
kvotno vizo, pod pogojem pa,
da dotični duhovnik oziroma
profesor še vedno izvršuje svoj
prvotni poklic.

Dijaki smejo priti v Združe-
ne Države v svrho študij, ne
da bi bili vštetni v kvoto. Di-
jak mora imeti vsaj 15 let in
mora dokazati, da je dijak in
da prihaja v svrho študij.
Imeti mora zadosti denarja, da
se vzdržuje tekom šolanja v
Ameriki, ali pa morajo nje-
govji sorodniki ali prijatelji v
Ameriki potem "affidavit-a"
jamčiti za njegovo vzdrževa-
nje. Ves njegov čas v Zdru-
ženih Državah mora biti po-
svečen izključno učenju; on
ne sme delati, da se vzdržuje.
Nekaterikrat pa se dovoljuje,
da dela nekoliko ur na dan po
šoli ali tekom počitnic.

Predno tak dijak zaprosi
konzula za vizo, si mora pri-
skrbeti pristop v kak ameriški
šolski zavod. Ta zavod mora
biti eden izmed onih, ki jih je
priseljeniški urad potrdil v to
svrho. Seznan teh šol je do-
biti od Foreign Language In-
formation Service, 222 Fourth
Avenue, New York City, kakor
tudi od Institute of Internati-
onal Education, 522 Fifth Ave-
nue, New York City.

Ko se je dijak odločil, v ka-
ko šolo bi rad vstopil, naj piše
ravateljstvu te šole. Ta mu
pošlje tiskovino, ki naj jo di-
jak izpolni in vrne z zahteva-
nimi šolskimi spričevali in s
svoji fotografijo. Ako ga šo-
la sprejme, pošlje mu spre-
jemnico (certificate of admis-
sion) v dveh iztisih. Enega
izmed teh naj dijak pokaže
ameriškem konzulu, drugega
naj čuva, ker ga bo potreboval
ob svojem prihodu. Dijak mor-
a znati nekoliko angleščine,
vsaj toliko, kolikor treba za
dotične študije. Prijatelji in
sorodniki v Združenih Drža-
vah mu lahko gredo na roko,
kar se tiče izbiranja primerne
šole in sprejema v isto.

Ko je dijak dovršil svoj učni
tečaj, mora zopet zapustiti
Združene Države. On ne sme
ostati tukaj, ko je dovršil svo-
je študije. Tudi ne more po-
stati ameriški državljan. Isto
velja za dijakinjo.

II.

Do 26. maja 1927 je bil v
veljavi poseben zakon, ki je
dovoljeval prihod izven kvote
in ob znatnih olajšavah za one
inozemce, ki so služili v ame-
riški vojski tekom svetovne
vojne in so se potem povrnil v

Ko je ameriška vlada gra-
dila Panamski prekop, ki veže
Atlantik s Pacifikom, je za
del tega prekopa porabila re-
ke in jezera, katera so se na-
hajala na ozemlju, ki se ofici-
jelno imenuje Canal Zone, in
ki je bilo kupljeno od republi-
ke Kanale zone je Gatun Lake.
Jezero je bilo precej veliko je
prej in se je še povečalo z
zgraditvijo takozvanega gatun-
skega jezera. Imenovani jez
je povzročil, da je jezero po-
streglo 165 kvadratnih milj
ozemlja. Posledica tega je
bila, da je v jezeru nastalo
mnogo novih otokov, kajti vo-
da je postopila le nižje ležeče
kraje, višine pa gledajo iz vo-
de. Nekateri teh novih otokov
so seveda zelo majhni, drugi
pa so nekaj večji. Največji
teh otokov je Barro Colorado,
ki obsega nekako šest kvad-
ratnih milj. Ta otok je bil
določen za proučevanje rast-
linstva tropičnih krajev, kajti
kanalska zona je edini konti-
nentalni tropični kos sveta pod
ameriško zastavo.

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

V St. Rupertu na Dolenj-
skem je dne 25. avgusta pada-
la gosta in kot orehi debela
toča, ki je uničila poljske prid-
elke in popolnoma oklestila
vinograde, ki so letos izredno
lepo kazali. Ljudstvo je obu-
pano.

V novomeške zapore so kon-
ci avgusta privedli 24letnega
Josipa Ribiča, po poklicu briv-
skega pomočnika, doma iz Ko-
čevske Reke. Kljub svoji mladi-
dosti je izvršil celo vrsto tat-
vin in vlomov v kočevskem in
ribniškem okrožju, pa tudi na
štajerskem.

Dne 22. avgusta je prišel
na novomeško okrajno sodišče
mlad eleganten mož, star oko-
li 26 let, in nervozno povpra-
šal po državnem pravniku.
Uslužbencem se je zdel mož,
kakor da z njim ni vse v re-
du.

Kmalu se je raznesla vest,
da se je neznanec predstavil
kot bančni uradnik pri podru-
žnici kočevske Merkantilne
banke v Ribnici. Obtožil se je,
da je poveril tekom enega
leta radi nepremagljive sile
167.000 Din bačnega denarja.
Sprva je jermal denar na račun
svoje plače. Končno mu niso
več zadostovali predujmi, za-
to se je vrغل na špekulacijo
s francoskimi franki, da bi na
ta način zaslužil denar. Špek-
ulacije se niso obnesle, zme-
som pogosteje je moral sega-
ti v bančno blagajno po de-
nar. Tako manipuliranje mu
je bilo omogočeno, ker je bil
vse sam v eni osebi: bančni
uradnik, dirigent in prokurist.
Do zadnjega je upal, da se
mu bo posrečilo rešiti se iz
obupnega položaja in povrnti
bančni denar. Slednjic je mor-
al sprevideti, da je ves nje-
gov trud in napor zaman.
Po skrajno obupnem premi-
šljevanju se je odločil napra-
viti konec svojim duševnim
mukam in se je sam javil so-
dišču.

Prokurista so po njegovi
senzacionalni izpovedi prid-
žali na sodišču in se informi-
rali o verodostojnosti njegove-
ga početja. Iz Ribnice je pri-
šel odgovor, da je zares pone-
veril bančni denar ter da zna-
ša njegova povelja okroglo
200.000 Din.

Poneverba je vzbudila v
Ribnici mnogo začudenja. Ker
pa ljudje poznajo razloge, ki
so mladega moža pritali do
nekorrektnosti, komentirajo za-
ledevo splošno s sočutjem. Pro-
kurist je v zaporu zelo pobit.
Prebrira teozofske knjige in uda-
no čaka na razpravo.

V Kranju se je v zavodu
šolskih sester ustanovila Go-
spodinjska šola, ki bo obsto-
jala iz polletnih tečajev. Po-
učevali bodo teoretično in
praktično gospodinjstvo, ku-
hanje, šivanje, vrtnarstvo, ži-
vanorejo, vzgojo itd. Prvi te-
čaj se bo otvoril 15. oktobra
in bo trajal do 15. aprila.

V Črni gori vlada v nekat-
rih krajih že sedaj velika la-
kota. Deloma so poplave, de-
loma pa je toča popolnoma
uničila poljske pridelke, tako
da je ljudstvo popolnoma obu-
božalo. V okolici Cetinja je
nedavno od gladi umrl seljak
Ristan. Dejstvo, da umirajo
ljudje v času žetve od glada,

VSAK PO SVOJE

Naš pomožni mornariški
tajnik, v katerega področje
spada avijatika, se je začel
učiti letanja. To nam daje
upanje, da bo v bodoče manj
letalskih nesreč. Na to je naj-
brž mislil tudi predsednik
Coolidge, ki je izjavil, da se
naša letalska služba izboljšu-
je.

Neki zgodovinar je našel v
zapravenih aktih v Washing-
tonu črno na belem, da je imela
zvezna armada že leta
1913 letalca, ki je nameraval
poleteti preko Atlantika v Ev-
ropa. Morda mož še vedno ča-
ka ugodnega vremena kot Le-
wine v Evropi.

Pomožni zakladniški tajnik
Lowman želi, da se vpelje
nov sistem vohunstva v prohi-
biiciji. Sedanji prohibicijski
vohuni se baje v mnogih slu-
čajih dajo podkupiti, zato je
treba vohunov druge vrste, ki
bodo vohunili za vohuni preva-
ga činovnega razreda. Logič-
no je, da pridejo za temi vo-
huni nadaljni in zopet nada-
ljni, dokler ne bo končno vseh
113 milijonov Američanov vo-
hunilo. In takrat bo rešena do-
movina in prohibicija.

Ameriški trgovski depart-
ment izjavlja, da smo izvoje-
vali novo neodvisnost. Večino
makaronov, ki jih povzljemo
v tej deželi, izdelajo domače
makaronije in nismo za te gli-
staste dobrote več odvisni od
Mussolinije.

V Ameriki imamo teden
varčnosti, teden pogodovna-
nja, teden proti požarom, te-
den snage, teden spoštovanja
postav, teden predvidevanj
postav, teden jabolk, teden če-
špelj itd. Ako vpeljejo še teden
makaronov, si bom vsako leto
za tisti teden izprsil sedem
dni dopusta in bom pobešnil
preko Erie jezera v Canado.

V Atenah na Grškem se je
nedavno vršilo ustanovno zbo-
rovanje grških fašistov. Organi-
ziranani bodo čisto po italijan-
skem vzorcu, samo v srcah
bo razlika. Italijanski fašisti
nosijo črne srajce, grški so se
pa odločili za rumene. Grki
nemara malo bolj verujejo v
žajfo in snago kot Lahi.

Madama Čangkjajsek, tret-
ja žena revolucionarja in
generala kitajskih nacionali-
stov, je dospela pred kratkim
v Zedinjene države in prin-
esla seboj pol milijona dolar-
jev. Ostali dve ženi je modri
general menda poslal kam dru-
gam, vsako s primernim kup-
čekom denarja, da ne bo brez
jerpger, če bo prisiljen zapu-
stili milo domovino. O, neka-
terim ljudem se revolucija iz-
plača.

Na Švedskem izdelujejo fi-
no umetno svilo iz lesa borov-
cev. Ta svila se največ rabi za
izdelovanje ženskih nogavic.
K takim nogavicam bi se ime-
nitno podale še javorove cok-
lje.

Pravijo, da je v Ameriki
druginja, toda v Clevelandu
na St. Clair cesti se to še ne
poveda. Pretečeni teden je naš
široi naselbine poznani Kun-
de prodal cvetličarju Slapni-
ku dve hiši za \$8 (reci: osem
dolarjev). Da novica ni iz trte

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člana \$0.72 letno; za nečlane \$1.50, za inozemstvo \$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$0.72 per year; non-members \$1.50 per year

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume III. 83 NO. 38.

Pričetek šole.

Nekako sredi septembra odpro se zopet šole te dežele in milijonske armade bodočih gospodarjev republike hite po večmesečnih počitnicah zopet k vrelcem znanosti. Dvajset do petindvajset milijonov mladih glav bo skušalo spoznati skrivnosti moderne vede, po stopnjah starosti in zmoglosti seveda. Obvezna šola je najvažnejša institucija te dežele in za največji del velikanskega napredka ameriškega naroda se imamo zahvaliti njej. Nekaj izobraženih ljudi ima vsaka dežela, toda izobrazba naroda se ne meri po nekaterih izvoljencih, ampak po širokih masah. Čim večjim množicam kakega naroda je dostopna dobra splošna izobrazba, tem lažje rešuje probleme življenja in tem preje si pribori svoj prostor na solncu. Dežela z največjim številom nepismenih ljudi je po navadi najbolj nazadnjaška in najbolj revna. Potrđilo tega najdemo lahko v vsakem delu sveta. Izobrazba, znanost je največja sila na svetu.

V Zedinjenih državah se že od nekdaj polaga največjo važnost na šolsko izobrazbo. Šola je prvi in najvažnejši problem vsake naselbine. V raznih delih te obsežne dežele včasih zrastejo nove naselbine takorekoč čez noč; to se posebno pogosto zgodi na zapadu. In prva večja stavba, ki jo boste opazili v novi naselbini, je šola. Kakor hitro so v kakšnem kraju pogoji za življensko eksistenco, mirno biti tudi za šolo.

Šolski sistem v Združenih državah je v splošnem neprimerno boljši kot je bil v naši nekdanji domovini. Ameriški otroci imajo boljše in lažje dostopne prilike za boljše izobrazbo kot smo jih imeli mi. V trde življenske boje stopijo tu otroci pozneje, ko so močnejši in za ostre življenske steze bolj podkovani. Ako bodo hoteli rabiti pamet, bo njih življenje udobnejše in prijetnejše.

Res je, da sama šolska izobrazba še ne vsposobi človeka za trdi življenski boj, toda da mu trdno podlago. Ko mladenič ali devojka zapusti šolske dvorane, stopi v šolo življenja, ki traja do konca dni. Življenje ni praznik in šola življenja ne pozna počitnic; učiti se je treba vsaki dan. Toda čimboljše podlago ima mlad človek, ki stopi v šolo življenja, tem lažje bo preстал življenske izkušnje, tem lažje bo na tej podlagi gradil stavbo napredka in uspehov.

Prva dolžnost staršev je, da preskrbe svojim otrokom kar najboljše prilike za izobrazbo. Bogastvo lahko odvzame nesreča, izobrazba pa ne more. Naši slovenski otroci so v splošnem nadarjeni in ukaželjni. Skušajmo jim torej preskrbeti prilike, da izpopolnijo svoje znanje do najvišje dosegljive točke in če mogoče v smeri, kamor jih vleče veselje in talent. Ne mislimo, da je za izobražene ljudi prostor samo v pisarni. Tudi trgovina, farma in industrija rabi izobražene ljudi. In če se končno zgodi, da kakšnemu posamezniku šolska izobrazba res nič ne koristi, je na drugi strani resnica, da mu prav gotovo ne more škodovati.

Ker smo že ravno pri šolah, ne bo odveč, ako malo pomislimo da-li v eni ali drugi večji slovenski naselbini ne bi bilo umestno nekoliko slovenskega pouka. V Clevelandu na primer vzdržuje Slovenski Narodni Dom Slovensko mladinsko šolo, kjer se otroci v šole prostih dneh poučujejo nekoliko v slovensčini. To ni težko zanje, ker doma itak vedno slišijo slovensčino. Izkušnje so pokazale, da zaradi tega prav nič ne zaostajajo v javnih šolah. Mesto, da bi se ob sobotah potepali po cestah, gredo za nekaj ur v slovensko šolo, kjer se nekoliko izpopolnijo v jeziku svojih staršev. Nič ne ve, če jim ne bo, ko odrastejo, prav prišlo, da znajo poleg neobhodne angleščine še en drugi jezik. Slovenščina, katere se bodo igranje nekoliko priučili, utegne jim postati ključ do drugih slovanskih jezikov. Pomisliti je treba, da smo Slovenci veča dvestomilijonskega slovanskega plemena. In ako otrokom znanje slovanskega jezika v praktičnem življenju res ne bo nič koristilo, pomagalo bo vsaj toliko, da bodo oni bolje razumeli nas in mi nje. Ako nas bodo bolj poznali, nas bodo tudi bolj spoštovali in cenili. In če bodo cenili nas, bodo cenili tudi naše ustanove, med katerimi so najvažnejše naše podpirne organizacije. Naša J. S. K. Jednota si ob enem z drugimi podobnimi organizacijami prizadeva privabiti v svoje vrste kar največ mladine. Mladina pa bo pristopala le, če ji ne bomo tuji, če se bo med nami čutila domačo, če bo spoštovala naš jezik in vse kar je naše.

V GORICAH

Ocvetel med trsem že mak je rdeči a zdaj zažarela je loza in brajda, na polni, bleščeci se grozd in dehteci poslala čebelo ocveta je ajda.

Po meji mlada se deklica šeta, objestnim, nevlajbljenim gostom se smeje in s trto in grozdem si čelo opleta in gleda za škorci v sinjine brez meje.

(Cvetko Golar)

IZ URADA GL. TAJNIKA

Predstoječi iniciativni predlog je bil predložen glavnemu uradu pravilnim potom in v pravi formi. Radi tega je predlog stavljen članstvu na razpravo. V smislu pravil traja razprava 60 dni. Razprava se prične 22. septembra in traja do 20. novembra, všteti prvi in zadnji dan. Ako bo predlog med tem časom podpiran od ene četrtine društev, potem pride na splošno glasovanje. Vsa društva, ki bodo podpirala predlog, morajo o tem obvestiti glavni urad na formi, katero prejmejo iz glavnega urada.

Z bratskim pozdravom
Joseph Pishler, gl. tajnik.
INICIATIVA

Člen VI. točka 1. se glasi:

1. Konvencija sestoji iz vseh posameznih odbornikov jednote ter delegatov krajevnih društev, katere izvoli članstvo posameznih krajevnih društev. Vršiti se enkrat na vsaka štiri leta ter se prične drugi ponedeljek meseca septembra. Prihodnja konvencija se vrši leta 1928, v Indianapolis, Ind.

Člen IX. točki 2. in 4. se glasi:

2. Volitve delegatov za redno konvencijo se morajo vršiti meseca junija ali julija na redni ali izredni seji društva v letu, v katerem se vrši konvencija. Društva, ki ne izvolijo delegata v juniju ali juliju, nimajo pravice do zastopstva na konvenciji. Nominacije so javne, volitve pa morajo biti tajne. Če kandidira tri ali več članov, mora odločiti absolutna večina oddanih glasov; ako ni absolutne večine, morata iti dva kandidata, ki dobita največ glasov, v ožjo volitev in tedaj odloči navadna večina glasov. Vsak kandidat mora imeti absolutno večino, da je izvoljen za delegata, to je, da ima vsaj en glas več kot polovico od vseh oddanih glasov. Kandidat, ki prejme največ glasov za izvoljenim, je namestnik delegata.

4. Tajniki krajevnih društev morajo poslati glavnemu tajniku imena in naslove izvoljenih delegatov na vzorcih za poverilnice, katere preskrbi glavni tajnik, najkasneje do 30. julija v letu, v katerem se vrši konvencija. Glavni tajnik objavi imena in naslove delegatov v Glasilu jednote trikrat pred konvencijo. Predlagano, da se zgornje točke premene, da se bodo glasila:

Člen VI. točka 1.
1. Konvencija sestoji iz vseh posameznih odbornikov jednote ter delegatov krajevnih društev, katere izvoli članstvo posameznih krajevnih društev. Vršiti se enkrat na vsaka štiri leta ter se prične zadnji ponedeljek v mesecu juliju. Prihodnja konvencija se vrši leta 1928, v Ely, Minnesota.

Člen IX. točki 2. in 4.

2. Volitve delegatov za redno konvencijo se morajo vršiti meseca marca ali aprila na redni ali izredni seji društva, v letu v katerem se vrši konvencija. Društva, ki ne izvolijo delegata v marcu ali aprilu, nimajo pravice do zastopstva na konvenciji. Nominacije so javne, volitve pa morajo biti tajne. Če kandidira tri ali več članov, mora odločiti absolutna večina oddanih glasov; ako ni absolutne večine, morata iti dva kandidata, ki dobita največ glasov, v ožjo volitev in tedaj odloči navadna večina glasov. Vsak kandidat mora imeti absolutno večino, da je izvoljen za delegata, to je, da ima vsaj en glas več kot polovico od vseh oddanih glasov. Kandidat, ki prejme največ glasov za izvoljenim, je namestnik delegata.

4. Tajniki krajevnih društev morajo poslati glavnemu tajniku imena in naslove izvoljenih delegatov na vzorcih za poverilnice, katere preskrbi glavni tajnik, najkasneje do 31. maja v letu, v katerem se vrši konvencija. Glavni tajnik objavi imena in naslove delegatov v Glasilu jednote trikrat pred konvencijo.

Mi, podpisani odborniki društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, J. S. K. J., potrjujemo, da je bil predstoječi iniciativni predlog pismeno predložen, prečitani ter soglasno sprejeti na redni mesečni seji našega društva, dne 11. septembra 1927.

Za društvo sv. Cirila in Metoda št. 1, J. S. K. J.:

Joseph Spreitzer, predsednik,

Joseph A. Mertel, tajnik,

Jos. J. Peshel, zapisnikar,

Frank Erchull, blagajnik

(Pečat)

RAZLOGI

Na redni seji meseca avgusta smo razmotrivali o prihodnji konvenciji. Prišli smo do zaključka, da bi bilo umestno, če bi se prihodnja konvencija vršila v rojstnem mestu jednote, kjer se tudi nahaja glavni urad. Do tega zaključka smo prišli vsled tega, ker bo prihodnje leto obhajala naša jednota tridesetletnico svojega obstanka.

Najbolj primerno bo mogoče proslaviti tridesetletnico obstanka jednote, če se konvencija vrši v rojstnem kraju jednote ob navzočnosti delegacije in nekaterih izmed ustanoviteljev in ustanovnih članov ter ostalega obilnega članstva v tej okolici.

Členjena bratska društva vljudno prosimo, da naš iniciativni predlog podpirajo, da pride na splošno glasovanje.

Z bratskim pozdravom,
za društvo sv. Cirila in Metoda št. 1, JSKJ.:

Joseph Spreitzer, predsednik,
Joseph A. Mertel, tajnik,
Jos. J. Peshel, zapisnikar,
Frank Erchull, blagajnik.

(Pečat)

DEVICE V KIMOVCU

(A. J. T.)

Pesnik Prešeren je opeval device v spranu, nihče pa še ni ovekovečil devic v kimovcu, ki so vsekakor še bolj usmiljena vredne. Jaz ne mislim nadaljevati z obdelovanjem Prešernovega polja o zarjavelih devicah, ker nisem niti pesnik, niti strokovnjak; poleg tega je pa tudi stvar izredno kočljiva, ki bi me utegnila priversti v ne-ljub položaj.

Predstaviti vam hočem rajše nekatere moje ljubljence, katerih cvetje je najlepše v kimovcu. Pri tem ne bo nobene zamere, če pa kdo zavira nos vsled ne baš točnega naslova, svobodno mu: sky is the limit!

Najbolj vidne device kimovca so prešerne dalje ali georgine, ki s svojimi obilnimi in živobarvnimi klobuki kot hribovske bunke vzbujajo pozornost mimogredočih. Zaljubljene so v svojo obilno in postavno lepoto, in pri tem so nekako hladne, in meni se zdijo brez duše.

Gladjole se ponasaajo z nežnimi, umetno zavitiimi cvetnimi kitami, a pri tem spominjajo na devojke strogega pogleda in nastopa, kot recimo, kakšna school ma'am, in s katerimi ni varno preveč intimno črešeni zobati. Po domače bi se reklo, da so nekako bolj "špicaste".

Salvije s svojim ognjeno rudečim cvetjem, so podobne devicam novega testamenta, ki s plamenečimi leščerbami iščejo ljubimcev.

Pozne vrtnice spominjajo na

lepe, nežne in duhovite gospodične, ki se zavedajo svoje duhovitosti in lepote, toda je ne kažejo preveč izživajoče. Njih občudovalci vedo, da se za temi cvetočimi in duhovitimi obrzi skriva ostro trnje, zato

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

izvita ali na pasjem repu pri-nešena, kaže dejstvo, da je kupec obe hiši podrl in les spravil za zimo, o čemur se je slavno uredništvo lastnoročno, oziroma na lastne oči prepričalo.

Bivši governer države Indiana je bil pred kratkim izpuščen iz ječe, kjer je predsedal par let radi korupcije. Komaj pa je bivši governer nekoliko pretegnil zastale ude na prostem, so obtožili sedanjega gubernerja podkupovanja in ga žele poslati na govnerski stolček v ječo. Zdi se, da hoče Indiana imeti vedno enega gubernerja v državni hiši, drugo pa v ječi. Mi ne bomo protestirali, ker se ne maramo mešati v posle suverene države Indiane, dasi se nam zdi tako postopanje nekoliko preveč indijansko.

Neki ženi v Kansas City, Mo., je kmalu po poroki ušel možiček neznano kam. Čakala je in čakala, minilo je prvo, drugo in tretje desetletje, minilo je 38 polnih let, in ker možička le še ni bilo domov, je ženo minila potrpežljivost in vložila je tožbo za ločitev zakona. To je potrpežljivost, s kakoršno se ne morejo ponasati niti missourijske mule.

V Chicagu so aretirali mladega roparja, ki je v teku treh let na temnih prostorih napadel nad sto žensk in jih oropal. Pri sodnijski obravnavi se je izkazalo, da je bil dotični ropar vzoren zakonski mož, ki ni nikdar kadil, igral ali pil opojnih pijač. Naši dični reformatorji, ki toliko grmijo proti malim slabostim ali razvadam, bodo seveda ta slučaj prezrli.

Zakonski možički, ki prihajajo ob enajstih ali poldvanajstih zvečer domov, morajo večkrat porabiti vso svojo odvetniško prakso, da se izmažejo brez bunk. Taki možje naj bi v svoji ihti pomislili na svoje stanovske tovariše v Jugoslaviji, ki pridejo domov ob triindvajsetih ali polštiriindvajsetih.

A. J. T.

so previdni.

Najbolj tipične in meni najbolj ljubje jesenske cvetlice pa so astre, ki ohranijo svoje mladostne čare do poznih dni melanholičnega kimovca. Njih obrabki so tako pošteni in odkritosrčni, da ne morejo kazati prevare. Kot zvezde mladosti in pravega deklishega optimizma se smehljajo iz vrhov, katerih trate so posejane z ornamentnim listjem. Kjerkoli jih ugledam, se rad ustavim pred njimi, kajti podobne so lepim, prostodušnim deklicam, s širokimi, pestrobjnim klobučki, deklicam, ki se še ne zavedajo svojih krasot, zato so priproste, ljubke in ne izživajoče. Zde se mi kot živahne devojke, ki si sipljejo nepriljen smeh mladosti v jesenski svet, kot brhke viničarke, ki so pokrile in se odpravljajo na trgatve v sočne vinograde na solčnih bregovih Erie jezera.

Oni dan sem po izredno čudnem naključju "padel" na peštr vrt Mr. in Mrs. Plevnik. Doli na 185. cesti, tam blizu, kjer se gradi nova slovenska banka in tam so mi oči splavale po gredi najlepših aster, kar sem jih še videl v tej sezoni. Posledica tega je, da se mi iz idealnega nereda pisalne mi-zhe smehlja šop belih, višnje-vih, rožnatih in rdečih aster. To so tiste device v kimovcu in iz njih sladkih smehov se je porodila ta črtica.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1888

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: ANTON ZBASNIK, 4905 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412-12th Ave., East Duluth, Minnesota.
Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: MOHOR MLADICH, 1334 W. 18th St., Chicago, Ill.
1. nadzornik: FRANK SKRABEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb.
2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor:

Predsednik: ANTON KOČHEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
2. porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O.
3. porotnik: JOSEPH PLAUTZ, 432-7th St., Calumet, Mich.
4. porotnik: FRANK KACAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotino uradno glasilo:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške sprave naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpembe naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilni pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

ZANIMIVA GOZDNA

REZERVACIJA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

po več tednov neuspešen in treba je dosti potrpljenja. Večje gozdne živali se včasih privabi z bananami, mesojedne zveri pa, če se vleče nekaj časa po stezi košček mesa. Naravoslovcem se je sčasoma posrečilo dobiti večje število slik razne divjačine, posebno nočne. Banane so privabile v bližino kamere tapirja, ki je velika, toda v splošnem plašna in zelo primitivna divjačina. Dobili so tudi dobre slike gorskih levov ali pum, neke vrste divjih svinj, ki se najdejo le na ameriškem kontinentu, agoute, ki so podobni morskim prešičkom, kaote, ki so deloma podobni rakunom, deloma vevericam in mnogo vrst manjših živali tropičnih gozdov. Na tak način pridobljene slike kažejo plahe gozdne živali v njih naravnem stanju in obnašanju.

IZ NAŠIH KRAJEV

ONSTRAN MORJA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

je žalosten znak velike pasivnosti le pokrajine. Cetinjski veliki župan se je brzojavno obrnil na vlado za nujno pomoč.

Bolgarska vlada namerava zgraditi na Jadranu sanatorij za svoje dijake. V to svrhu si je izbrala potrebno zemljišče na otoku Hvaru. Občina Hvar je pripravljena odstopiti za sanatorij potrebni svet. Ker pa tuji državljani ne morejo biti lastniki zemljišča 50 kilometrov od jugoslovanske obale, bo formalni lastnik tega sanatorija za bolgarske dijake jugoslovanski "Rdeči križ" pod pogojem, da sprejema v sanatorij samo bolgarske dijake. Jugoslovanska vlada je vrhu tega dovolila še posebne ugodnosti ter odredila, da se bolgarskim dijakom in njihovemu spremstvu dovoli 75% popusta na železnicah.

Kanal so pred desetimi leti zavzete italijanske čete. Desetletnico so proslavili svečano, še toliko bolj, ker je v Kanalu navzoč 5. artilerijski polk. Par dni pred to slovesnostjo je oblast razpustila kanalsko čitalnico, ki je žive-la 61 let.

Dr. Philipp Paneth, zastopnik Hearstovega in drugega angleškega časopisja je poslal v London poročilo o surovem postopanju, ki ga je bil deležen v Italiji s strani obmejnih organov. Z Reke je hotel napraviti izlet v gore. Njegovega spremljevalca Rečana so pu-

stili čez mejo v miru, ali Panetha so izpraševali vse goče stvari, dasi je imel s seboj dokumente v popolnem premišljevali so, ali ni mogoče kak denuncijant fašističnega režima. Uradnik nato ni mogel vidirati potnega lista, ni bilo ne peresa in ne črte pri rokah! Paneth je protestiral in razložil uradniku, da to diplomatski potni list uradnik ga je zavrnil in odval. Slednji je bil Paneth puščen čez mejo. V jugoslovenskem selu Čehlinu so sprejeli uljudno in z njim stopali kot kulturni ljudje. Paneth je hvalil hrvaško stoljubnost z izbranimi mešdami. Na italijanski meji nato v družbi s svojimi prijatelji z Reke imel nove meje. Obmejni organi so ga zvali v malo sobo, kjer je moral izprazniti vse žepe in htevali so, da se mora s Paneth je energično protestiral. Prvič se mu je zgodilo takega, odkar potuje kot vinar po svetu! Ko se je proti Reki v družbi Rečana so ga zopet ustavili, ko so deli, da dela neke beležice. Moral je iti na povelje. Grozili so mu, da ga vkinjo. Na poveljstvu je mu po dolgem prekanjanju potni list izjavil, da ga niso italijanski obmejni uradniki zamerili nadlegovali. Dostavil "podpisano pod pretjono". Ni dvoma, da se bodo vedno bolj ogibali Italije.

DVE OČKI

Kaj, prijateljčki bi radi kakšni sta ti očki: črni? In potem seveda še: čigavi? Kajpa, kajpa — ste že pripravi.

(France Zbanič)

IZ URADA GL. TAJNIKA

RAZPIS IZREDNE ASESMETA V RAZREDU ZA \$3.00 DNEVNE BOLNIŠKE PODPORE

Ker se primanjkljaj v redu za \$3.00 dnevne bolniške podpore vedno večje, glavni odbor sklenil, razpiše izredni asesmet za \$3.00 na mesec in sicer za določen čas; na vse članove so zavarovani v razredu za \$3.00 dnevne bolniške podpore. Prvi izredni asesmet mora plačati v mesecu tembru.

Vsi člani, ki niso zavarovani v razredu za \$3.00 dnevne bolniške podpore so izredni od izrednega asesmeta.

Z bratskim pozdravom

JOSEPH PISHLER, gl.

MLADINSKI ODDELEK -- JUVENILE DEPARTMENT

DOŽIVLJAJI NA POČITNICAH

(A. J. T.)

Milan se je rodil v malem mestecu srednjega zapada, ker je bil njegov oče vposljen v železnici. V šoli so ga klicali Milo in polagoma so se na ime privadili tudi stariši. Prvanajst spomladi je že videl Milo, toda še nikdar ni bil nad sedeset milj iz domačega mesta. Fant je žmel vsaj eno tisoč lastnosti, katere pripisujejo našim davnim prednikom, amreč, da je neizrečeno rad lezal po drevju. Marsikateri kaže je raztrgal na edini kislji pesnji na vrtu, in dveh topolih cest. V mestu je bilo nasajenih par ducatov katalp in tobi, ob lenem, blatnem potočju, ki se je zvijal med polji, rastle nekoliko vrb in zopet nekaj redkih topoli. Vse naost, kar je doseglo oko, pa se razprostiralo polje, ki je bilo poleti zaraslo z veliko kozovo. Mesto se je namreč kazalo sredi takozvanega koruznega pasa (Corn Belt). Kavski je Milo vpraševal očeta, kakšni so pragozdi, o katerih je čital v indijanskih povestih, odgovarjal mu je, da so pragozdi podobni koruznim poljem, samo da raste po njih veliko večje mesto koruze.

V šoli je bil Milo, kljub svojih živahnosti, dovolj priden učenec, a izmed predmetov mu je bilo najljubše zemljepisje. Z učiteljico mu niso mogle nikoli dosti povedati o daljnih krajih, kjer se spenjajo proti nevisoke gore, kjer se penijo visoke gorske reke in kjer šuštno temni gozdovi.

Za njegov dvanajsti rojstni dan mu je oče obljubil, da ga popotničinah vzame s seboj na potovanje, kjer ne bo videl same koruze, ampak gozdove pravih dreves in še marsikaj drugega. Milo pa je bil, da prinese dovolj dobro šolsko spričevalo.

Milo se je učil tudi neljubih predmetov kot še nikdar prej; je vedela je bila, da se še nikdar prej ni bil postavil s takimi obirimi spričevalom kot tisto beleto.

V juliju je oče dobil enomejn dopust in nekoga rosneto jutra sta se z Milanom vselej v avtomobil in oddrčala proti zapadu. S seboj sta imela sotor, nekaj odev, nekoliko kuhinjske posode, trneke za pisanje in za vse slučaje nekaj kroglo, ki se ne pokvari. Precej dolgo sta se vozila po samih gozdninah, skozi večja in manjša mesta, med njivami koruze, in v sladkorne pese. Neodoma pa so se v daljavi pred njima pojavili snežni vrhunci Rocky Mountains, še nekaj ur potovanja, pa sta bila v Denveru.

Tam sta se odpočila, zalozila se s potrebnicami, nakar sta zavožila v coloradsko gozdnino. Milanu se je zdelo, da je v malih nebesih. Toliko in toliko velikega drevja še ni nikdar videl. Posebno so ga zanimali rasto ne drevesne vrste, jelke in borovci, ki rastejo na planjavah srednjega zapada. Ob večerih sta se postavila sotor v duhtenem smrekovem gozdu, zakurila majalen ogenj in si pripravila večerjo. Drugi dan sta včasih videla tudi prave Indijance, ki niso bili niti zdale, ki pa niso bili niti zdale, tako divji kot v povestih. Prvo predno sta dospela v California, ki so ju že pozdravile vestne palme, ki so bile zopet v miru vir neskončnega občudovanja.

In potem sta se vozila par dni po krajih, ki so se Milanu zdeli kot pravljice iz "tisoč in ene noči". Evkalipti in evonij, palme in magnolije, velikanski nasadi sliv, črešenj, oreh, fig, hrušek, breskev, oranž, lemon, vinske trte in tisoč drugih doslej neznanih rastlin se je vrstilo pred Milanovimi očmi. Gladke ceste so ju vodile skozi gozdnate soteske in ljubka mesta, napol zakrita s palmami in cvetečimi ovijalkami. Končno sta dospela do morskega obrežja in Milo se zopet ni mogel načuditi sinje zelenim valovom, ki so se brez prestanka premetavali in belo penili.

Po nekaj dnevih odpočitka v velikem obmorskem mestu sta naša znanca zopet zavožila v hribe. Vroč dan avgusta se je nagibal k večeru, ko sta dospela do velike gozdne rezervacije. Milo je z zanimanjem ogledoval ogromna drevesa, toda bil je preveč truden za povpraševanje. Ko sta postavila sotor in nekaj malega povečerjala, sta oba trudna legla k počitku. Nad njima so velikanska redwood drevesa rahlo šumela, kot da se jim kaj sanja.

Zarki jutranjega solnca so že pregnali polumrak iz pragozda in po vejah se je lesketala rosa kot biseri, ko se je Milo zbudil. Začuden je nekaj časa zrl ogromna, nekakemu smrečju podobna drevesa, katerih debela so bila ravna kot sveče in katerim skoro ni mogel doledati do vrha. Oče je bil medtem že skuhal kavo in oevrl slanino za zajutrak. Naslonjen na deblo redwood drevesa, katerega ne bi deset mož obseglo, je Milan po zajutruku začel pripovedovati svoje sanje:

Redwood Park, California

"Zdelo se mi je, da sem splezal na eno teh le dreves, želeč priti na vrh. Plezal sem in plezal, videl sem na eno stran že morje v daljini, na drugo stran pa s snegom krito gorovje, toda drevesnega vrha še nisem mogel doledati. Naenkrat zaslišim šumenje kot da prihaja silen vihar. Pogledam in vidim, da leti naravnost proti meni velikanski zmaj, podoben je bil ogromnemu kuščarju, peruti je imel kot eroplan, pa grozne kemlje in zobe. Skrijem se za deblo in zmaj je letel naprej. Brž hočem splezati na tla, toda pri drevesu pod menoj opazim čudno žival, veliko kot hiša, njena glava, nasajena na silno dolgem vratu, pa je že zijala za mojim hrbtom, da me požre. Spustil sem se in padal in padal v globočino in zbudil sem se pod sotorom. Kaj neki pomenijo take čudne sanje?"

"Sanje so navadno brez po-

SAND CASTLES

The children playing on the sand are building with their dreams
The world is plastic in their hands and rosy now it seems;
The shore is peopled with fair dames and knights with sword in hand,
And turret walls, 'bout castles strong are built along the sand.

A mediaeval town is there, where barren sand once lay
The bridge is down across the moat where two wood guardsmen stay,
Look now, the waves come riding in to lay seige to the town,
Alas for castle moat and bridge! the sea has washed them down!

CAMP CHAPARRAL

The redwoods brush the starlit sky,
The fir trees whisper, and softly sigh
At Chaparral.
The deer run shyly cross the trail,
Where walk the coon, the squirrel, and quail
At Chaparral.
The wind sings in the giant trees,
And rustles the redwood buds, and madrone leaves,
At Chaparral.
A spot of laughter and forest lore,
Where nature opens wide her friendly door,
That is Chaparral.
A fairy woodland, a forest glen,
I hear it call, "Come back again."
A spot of sunshine and camp smoke smell,
Of Scouts and joy, that's Chaparral.

Christine Troya, Richmond, Calif.

"HELPING ZEKE"

In the hills of New Hampshire, long ago lived a large family of children, the ninth of whom was destined to become one of the prominent figures in American history. His name was Daniel Webster. The boy's father was a farmer who had been an officer in the American Revolution. On winter nights the boys used to gather around the fire and listen wide-eyed to tales of his adventures with General Washington. The boy Daniel was very proud of these experiences of his father. When he grew older he never tired of retelling them. Once he said: "I should rather have it said upon my father's tombstone that he guarded the person of George Washington and was worthy of such a trust, than to have carved upon it the

greatest title that the world could give."

Mr. Webster was determined to give his son a good education. He had once failed to be elected to Congress because his opponent had had a better education, and the ambition that he had once cherished for himself, he now

"Helping Zeke," said Daniel

mena," odvrne oče, "toda v tem slučaju bi se lahko verjelo, da nekaj pomenijo. Poglej, ta redwood drevesa so najstarejše drevje sveta. Kdo zna koliko stoletij so potrebovala ta drevesa, da so zrastle tako debela in več sto čevljev visoka. Toda očetje in praočetje teh dreves so v resnici zrl na ogromne dinosavre, letee zmaje in podobne pošasti kot si ti sanjal o njih. Milijoni let so pretekli od takrat in vse rastlinstvo se je izpremenilo na svetu, velikanske živali so izginile, toda redwood drevese se je tu na pacifičnem obrežju ohranilo prav tako kot je bilo pred milijoni leti. Nikjer drugje na svetu ni več takega drevja, samo naša California ga ima. In kdo ve, če nimajo drevesa nekake duše, v kateri se je ohranil spomin na davne dobe in na pošasti, ki so lomstile po redwood gozdovih pred milijoni let, kdo ve, če včasih ne sanjajo o njih in če niso del teh sanj vdihnili tudi tebi, ko si spal pod njimi!"

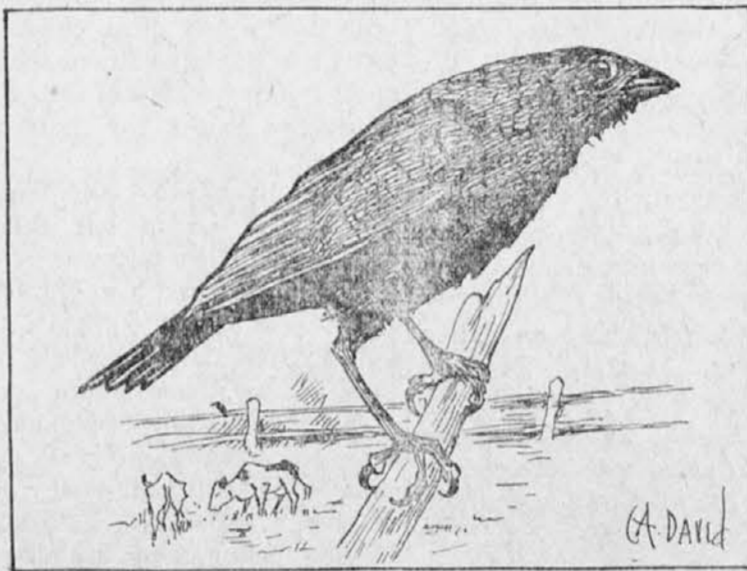
Oba naša znanca sta utihnili in Milan se je zamišljeno zagledal v orjaška redwood drevesa, ki so šepetala v mehkih sapicah, ki so priplule semkaj iznad Pacifika, kakor da se pogovarjajo o nekdanjih lepih časih pred milijoni let. . .

THE COWBIRD

Did you know that there was a bird in the world actually too lazy to build any kind of a nest for its eggs or babbies? Well, there is, and for want of a better name, people call it a cowbird, because it is often seen walking along behind cows in the pasture, and feeding on the insects that their hoofs frighten up.

Just like it, waiting for someone to help it get its dinner! It looks something like a blackbird, only it does not dress as neatly, and wears its feathers as if it did not much care whether they dropped out or not. It is a dirty, brownish-black, with a shorter bill than the blackbird, and with a retreating forehead that argues little for its intelligence, and its sneaking, furtive manner prepares one for its unlovable characteristics.

What would you think of a

human mother who cared so little for her baby that she would be willing to sneak into some one's nursery, place her baby in the crib besides its rightful owner, and then slip away before any one saw her? Leaving some stranger to feed and care for her baby, while she went gallivanting around care-free and happy. Maybe you know some who have not a bit of use for children about the house, and bundle the poor little things off to school, long before they are old enough, just to get them out of the way.

That is pretty much the way it is with the cowbird—it does not want to be bothered with hatching and feeding them—so why not let some other bird do it? Which she straightway proceeds to do. When spring comes with its butterflies and flowers, when all the self-respecting birds are busy singing their love songs and building nests, the cowbird goes sneaking and peering through the bushes, like the thief she is, for she steals the labor of other birds, until she finds the nest of a sparrow with an egg in it, and stopping just long enough to lay an egg, she goes slinking away. She repeats this contemptible performance until she has disposed of all her eggs. Sometimes she has been detected carrying an egg in her bill until she finds a nest into which she can drop it, and get out of sight before the owner of the nest sees her. Now,

isn't that a mean, low-down trick? It certainly is, but like some people, she does not care how much trouble she causes others. The cowbird does not care what the feathered folks think of her, and when one gets as low-down as that, they are capable of doing anything. When the young cowbird is hatched, it proves to be just like its own mother, selfish, over-bearing and rude, and it pushes and scrouges the sparrow children, and treats them as if they were the very dirt under their feet. If it has not all the room it want in the nest, it will work itself down under a young sparrow, and then by jumping up quickly manages to shove it over the rim, to fall to the ground and to die of hunger, if the fall does not kill it.

And when the sparrow mother brings a worm to her babies the cowbird elbows them out of its way, or scramble on their

backs and grabs the worm before they can reach it. The greedy young grafter does not care the snap of a finger whether the others get a mouthful or not, just so it can keep its own stomach stuffed. So the little sparrow babies often have to go to sleep hungry when the cowbird is full to the popping point.

It is strange that the sparrow mother does not seem to notice the difference in size of the cowbird's egg and her own and that she does not try to get rid of it in some way, as she must know it is not hers, if she thinks about it at all. But she does not seem to know that a mean trick is being played on her, and goes right on feeding and caring for the alien, as if it were her own.

Even after the sparrows have left the nest, and are finding their own groceries, the cowbird stays on, and raises a terrible fuss if it is not fed every few minutes. While all this is taking place, the cowbird is loafing around with the cows in the pasture, eating, gossiping, and having a good time generally. The cowbird is mighty careful to leave its eggs in the nests of birds smaller than herself, as she was too much of a coward to try and impose on those of her own size. When the young cowbird did leave the nest, it showed no attachment or affection for the foster mother who had done so much for it, but it turned its back on her, and never came near her again.

POREDNI SMEH

Kisli Jakec nosi meh,
V mehu pa poredni smeh.
Kara Jakca v mehu smeh:
"Jakec, Jakec, to je greh.
v mehu imeti pisan smeh,
zraven pa solze v očeh!"
Smeh napne se, počí meh,
venkaj skoči urni smeh.
Jakec z mehom smeh lovi
smeh obema ubeži,

pa preskoči petnajst streh,
zbode Jakca po zobeh,
v hipu že po oknih seje
tisoč smehcev in se smeje,
kakor stresal bi orehe,
seje, seje same smehe,
v smehu celo vas potrese,
ves rudeč se v smehu trese,
da brž Jakec buši v smeh,
pa ga skrjuje v prazni meh.

Baked Pears

This time of year, fine big pears are on the market and they are delicious for baking—also the are usually quite inexpensive.

Wash and cut any defects on the surface of the pears. You may use one whole pear for each person, or only one-half for each as you prefer.

Cut the pears in half and remove the core and any woody portion.

Lay the pears flat in a baking pan.

Pile sugar in the hollow made by removing the core.

On top of the sugar, put 1 level teaspoon of butter.

Sprinkle 1/8 teaspoonful ground cinnamon over the top of each half pear.

Some like about 3 drops of lemon juice on each half, but this is not really necessary.

Put 1 1/2 cupfuls of water in the pan around the pears and bake till they are tender. The time will depend on the particular kind of pear and upon the size, but usually 50 minutes in a moderate oven is correct.

Serve in individual plates and garnish with whipped cream.

KDOR NE UBOGA, TEPE GA NADLOGA

Ko sem bil še deček mlad,
Včasí nisem vbogal rad.

Matí mi je večkrat djala:
"Jaz ne bom te kaznovala,
Toda, dečko, kdor ne uboga,
Rada tepe ga nadloga."

V gozdu pa so ptice pele,
Sladke jagode zorele.

"Mama", pravim hrepeneče,
"Jagod zdaj je vse rudeče
Preko sočnih gozdnih trat,
Pusti, da jih grem nabrat!"

Matí pa odgovor da,
Naj bom kar lepo doma.

Ampak jaz nepridiprav,
Bosonog in gologlav,
Nisem maral za svarilo,
Ki mi radost je kalilo.

Urno v gozd sem jo ubral,
Rdeče jagode sem bral.

Ej, to bilo je veselje,
Jagod polno — nad vse želje,
Preko tratic in mahu
Pel sem, vriskal: juhuhu!

Še v skalovje grem jih brat,
Ker tam je najslajši sad.

Ampak—neprevidnost mlada—
Tamkaj stopil sem na gada,
Gad, seve, me je uklal,
V joku sem domov zbežal.

To mi bilo je v plačilo,
Ktero me je izučilo,
Da kdor matere ne vboga,
Večkrat tepe ga nadloga!
(Frank Troha, Barberton, O.)

NAGRADE

za dopise, priobčene v mladinski prilogi meseca avgusta, so prejeli sledeči člani mladinskega oddelka:

- Jennie R. Pecman, dr. št. 26 \$3
 - Frances Nemgar, dr. št. 25 \$2
 - Jeanette Segal, dr. št. 70\$1
 - Agnes Jurečič, dr. št. 70\$1
 - Amalia Zupančič, dr. št. 29 \$1
 - Marion Skradski, dr. št. 114 \$1
 - Frederick Mesnar, dr. št. 26 \$1
- Castno priznanje je zaslužila Marija Gombač, članica mladinskega oddelka društva št. 138.

MLADINSKI DOPISI Contributions from our Junior Members

IZ NAŠE OKOLICE Cicero je eno najbližnjih hišk...

Sole v Collinwoodu so tudi lepe in velike, najbolj se mi je dopadla High šola.

so suddenly. I had a very pleasant vacation until death called at my aunt Jennie Mulc' door.

9067, Adolph Zupancic 9068. Dr. št. 42.—Katherine L. Vidic 9035, Louis Eugene Vidic 9036.

Dr. št. 127.—Joe Starec 9026, Alojzij Starec 9027. Dr. št. 134.—John Remc 9008, Frank Remc 9009, Vida Remc 9010, Felix Remc 9011, Anna Remc 9012, Alberta Porenta 9045.

KAKO NAJ PRIDEJO SORODNIKI V ZDRUŽENE DRŽAVE (Nadaljevanje iz 1. strani) staro domovino. Enake olajšave so veljale za njihove družine.

go v inozemstvu iz kakih nih razlogov. Plačati bo ral \$10 za vizo in tudi glarino \$8.00.

DOPISI.

NAZNANILO

Vsem društvenim zastopnikom, ki zastopajo društva J. S. K. J. v Clevelandu pri skupni akciji za boljši uspeh na agitacijskem delu in v splošnem za boljšo bodočnost, naznanjam, da se bo prihodnja seja zastopnikov skupnih društev JSKJ v Clevelandu in okolici vršila v petek 23. sept. ob osmi uri zvečer, v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave., staro poslopje soba št. 4.

poset in naklonjenost že vnaprej zahvaljujemo. Za veselilni odbor: John Zvezich, tajnik.

Rokoborba v Chicagu

Jutri 22. septembra se bo udarila sloveča rokoborba Dempsey in Gene Tunney venstvo. Gledalci bodo morali za parminutno zabavo okoli milijone dolarjev.

Ruski carski dragulji

V posesti ruske sovjetske vlade se nahaja še danes draguljev, ki so pred revogiranjem pripadali dinastiji Romanov. Veliki diadem carice Katarine Velike vsebuje 3,000 karatov demantov in rubin, velik kurje jajce. Diadem se ceni na \$25,000,000. Carsko okrožje je obdan z venci demantov, njihovo skupno vrednost pa ocenjujejo na \$24,000,000. Poleg tega mnogo draguljev manjše vrednosti.

Gašenje gozdnih požarov

Kot skoro za vsako težavo, so začeli rabiti stroje za ustavljanje gozdnih požarov. V to svrhu se rabi močan motor s plugom, ki uniči gozd in travo na dovolj široki skoki gozd ali planjavo. Pri večjih požarih pa se uporabijo gasilci take ceste. Smeri, to je prihajajočim sproti.

Izdelovanje barve

Pred vojno je ta delovna bivala skoro vse barve izdelavala. Zdaj jih domače proizvajajo 30,000 ton letno.

L. N. TOLSTOJ

HADŽI-MURAT

Poslovenil Vladimir Levstik

(Nadaljevanje)

V Nuhii so odkazali Hadžiju-Muratu majhno hišo s petimi sobami, nedaleč od džamije in kanskega dvorca. V tej hiši so stanovali tudi prideljenci mu oficirji, tolmač in nukerji. Življenje Hadžija-Murata je minevalo v pričakovanju in sprejemanju oglednikov iz gora ter v ježah po okolici, ki so mu bile dovoljene.

Ko se je vrnil Hadži-Murat dne 8. aprila z izprejeda, je zvedel, da je došel za njegove odsotnosti činovnik iz Tiflisa od Voroncova. Vzlic vsej radovednosti, kaj mu prinaša uradnik, je Hadži-Murat najprej krenil k sebi ter opravil poldanski molitev; šele nato je stopil v sosednjo sobo, kjer ga je čakal pristav s činovnikom. Tifliški činovnik, državni svetnik Kirilov, je sporočil Hadžiju-Muratu željo Voroncova, naj bi prišel dne 12. v Tiflis zaradi sestanka z Argutinskim.

"Jakši!" je srdito odvrnil Hadži-Murat.

Činovnik Kirilov mu ni ugajal.

"A denar si prinesel?"

"Sem," je dejal Kirilov.

"Za dva tedna zdaj," je rekel Hadži-Murat ter pokazal deset prstov in še štiri. "Daj."

"Tako dobiš," je dejal činovnik, jemaje mošnjo iz potne bisage. "Le čemu potrebuje denar?" je rekel po rusko, menec, da Hadži-Murat ne razume; a ta je razumel vprašanje in srdito pogledal Kirilova. Med pripravljanjem denarja je hotel Kirilov začeti s Hadžijem-Muratom razgovor, da bi imel po svoji vrnitvi kaj poročati knezu Voroncovu, in ga je vprašal po tolmaču, ali se tu dolgočas. Hadži-Murat se je krivo in zaničljivo ozrl na malega, debelušastega in neoboroženega možička v civilni uniformi ter ni odgovoril ničesar. Tolmač je ponovil vprašanje.

"Reci mu, da ne maram govoriti z njim. Denar naj da."

To reki je Hadži-Murat spet sedel za mizo in se pripravil, da bi preštel denar.

Ko je Kirilov izvelkele zlatnike in jih naložil v sedem kupčkov po deset (Hadži-Murat je dobival po pet zlatnikov na dan), jih je porinil Hadžiju-Muratu. Hadži-Murat je vsul zlato v rokav svoje čerkeske; nato je vstal, hlopnil državnega svetnika prav iznenada po pleši in odšel iz sobe. Državni svetnik je poskočil in vzel tolmaču, naj pove, da se z njim ne sme tako ravnati, ker je v činu polkovnika. Tudi pristav je to potrdil. Hadži-Murat pa je le pokimal z glavo, češ da mu je znano, in je odšel iz sobe.

"Kaj mu hočemo," je rekel pristav. "Kvečjemu bi sunil koga s kinžalom. Tem zlodejem ne prideš do živnega. Vidim, da postaja divji."

Kakor hitro se je zmračilo, sta prišla iz gor dva oglednika, do oči zahotana v bašlik. Pristav ju je peljal v sobo k Hadžiju-Muratu. Edeh je bil mesnat in črn Tavlinc, a drugi — mršav stavec. Vestti, ki sta jih prinesla, niso bile vezele za Hadžija-Murata. Njegovi prijatelji, ki so mu hoteli oteti rodbino, so zdaj naravnost povedali, da ne morejo; bali so se Šamila, ki je grozil z najstrašnejšimi kaznimi vsakomur, kdor bi pomagal Hadžiju-Muratu. Ko sta oglednika končala svojo povest, se je Hadži-Murat naslonil s komolci na prekrizane noge, pobesil glavo v visoki kušmi in dolgo molčal. Hadži-Murat je mislil odločilne misli. Vedel je, da premišlja poslednji-krat in da je odločitev neizogibna. Hadži-Murat je dvignil glavo, vzel iz rokava dva zlatnika in dal vsakemu ogledniku enega, erekoč:

"Podjita."

"Kakšen bo odgovor?"

"Kakršnega Bog da. Pojdita."

Oglednika sta vstala in odšla. Hadži-Murat pa je obsedel na preprogi, naslanjaje se s komolci na kolena. Dolgo je sedel in premišljal.

"Kaj mi je storiti? Naj li verjamem šamilu in se vrnem k njemu?" je ugibal Hadži-Murat. "Lisjak je, prevaril bi me. Pa tudi ako me ne bi prevaril, se ne morem pokoriti temu rdečelasnemu sleparju. Ne morem se, zakaj zdaj, ko sem bil že pri Rusih, mi ne bi več zaupal," je mislil Hadži-Murat.

In spomnil se je tavlinske pravljice o sokolu, ki so ga ujeli in je živel pri ljudeh, potem pa se je vrnil v planine k svojem. Vrnil se je, toda v vseh, in na vseh so se vsi kraguljčki. In sokoli ga niso sprejeli medse. "Leti tja," so dejali, "kjer so ti obesili srebrne kraguljčke. Pri nas ne nosimo kraguljčkov, a tudi ne vezi." Sokol se ni hotel ločiti od domačije in je ostal. Toda drugi sokoli ga niso sprejeli; raztrgali so ga.

"Tako raztrgajo tudi mene," je mislil Hadži-Murat.

"Ali naj ostanem tu? Naj zavojujem ruskemu carju Kavkaz in se odenem s slavo, dostojanstvi in bogastvom?"

"To bi mogel," je mislil, spominjaje se svojih sestankov z Voroncovim in laskavih kneževih besed.

"Toda odločiti se moram takoj, drugače mi pogubi rodbino."

Hadži-Murat ni spal vso tisto noč; mislil je.

XXIII.

Okoli polnoči je bil njegov sklep gotov. Uvidel je, da mora pobegniti v gore in vdreti z vestimi Avarci v Vedeno ter ali umreti ali osvoboditi rodbino. Ali se vrne s svojci k Rusom, ali se zateče z njimi v Hunzah in se postavi Šamilu po robu, Hadži-Murat ni določil naprej; vedel je, da mora neutegoma pobegniti od Rusov v gore. Se tisti mah je jel izvrševati svoj sklep. Vzel je svoj črni vatni bešmet in odšel k nukerjem. Stanovali so na drugi strani veže. Hišna vrata so bila odprta; kakor hitro je stopil v vežo, ga je objela rosna svežina mesečne noči in na uho mu je udarilo živžiganje in gostolenje slavcev na vrtu, ki se je tiščal hiše.

Hadži-Murat je prekoračil vežo in odprl vrata v izbo svojih muridov. V tej izbi ni bilo luči; le prvi krajec mladega meseca je svetil skozi okno. Miza z dvema stoloma je bila postavljena v kraj in vsi štirje spremljevalci so ležali na tleh po

razgrnjenih plaščih in preprogah. Hanefi je spal zunaj pri konjih. Hamzalo se je vzdignil, ko je začel škripanje vrat; pogledal je Hadžija-Murata, in ko ga je spoznal, je legel nazaj. Eldar pa, ki je ležal poleg njega, je skočil na noge in jel oblačiti bešmet, čakaje gospodarjevih ukazov. Kurban in Kan-Mahoma sta spala. Hadži-Murat je položil bešmet na mizo in oblačilo je nekam trdo udarilo po deskah. To so bili zlati, katere je imel zašite vanj.

"Zašij tudi te," je rekel Hadži-Murat in podal Eldarju zlate, ki jih je dobil tisti dan. Eldar je vzel rumenjake, stopil na svetel kraj, potegnil izpod kinžala nožič in jel parati bešmetu podložko. Hamzalo se je vzdignil; sedel je in prekrižal noge pod seboj.

"A ti, Hamzalo, ukaži dečkom, da pregledajo puške in samokrese ter pripravijo naboje. Jutri pojašemo daleč," je dejal Hadži-Murat.

"Krogle imamo, smodnik imamo — vse bo gotovo," je rekel Hamzalo in zarenčal nekaj nerazumljivega. Hamzalo je ugenil, čemu je Hadži-Murat ukazal nabiti puške. Ze prav od kraja in čim delj, tem silneje si je želel edino tega, da bi mogel pobiti in poklati kar največ ruskih psov in pobegniti v gore. In zdaj je videl, da hoče Hadži-Murat isto, in je bil zadovoljen.

Ko je Hadži-Murat odšel, je Hamzalo zbudil tovariše in vsi štirje so do jutra pregledovali puške, samokrese, celine in kremene, zamenjavali slabe z novimi, nasipali ponvice s svežim smodnikom, polnili naboje z odmerjenimi množinami smodnika, zatikali jih s kroglami, zavrtimi v oljnatih cunjicah, brusili sablje in kinžale ter mazali ostrine s salom.

Pred razsvitkom je Hadži-Murat iznova stopil v vežo, da bi si vzel vode za umivanje. Slavci, ki so žvrgoleli predjutranjico, so prepevali še glasneje in čisteje nego zvečer. Iz sobe telesnih stražnikov pa se je čulo enakomerno sikanje in sviščanje jeklene kinžala, ki so ga brusili na kamnu. Hadži-Murat je zajel vode iz čebra in je že krenil k svojim vratom, ko je zaslišal v muridski izbi razen brušnje tudi tenki Hanefijev glas; pel je pesem, ki je bila Hadžiju-Muratu znana. Hadži-Murat je obstal in jel poslušati.

Pesem je pripovedovala, kako je džigit Hamzat s svojimi molojci odgnal Rusom čredo belih konj in kako jih je za Terekom dohitel ruski knez ter jih obkolil, da je bilo okrog njih vojske kakor goste šume. Peha je potem, kako je Hamzat poklal konje in se utrdil s svojimi molojci za krvavim zaslom ubitih konj ter odbijal Ruse, dokler je bila v puški svinčenka, za pasom kinžal in v žilah kaplja krvi. Preden pa je poginil, je Hamzat ugledal na nebu ptice in jim je zaklical: "Oj, lahkokrole ptice, poletite k našim domovom in povejte našim sestram, materam in belim devojčkam, da smo vsi umrli za hazavat. Povejte jim, da naša trupla ne bodo ležala v gomilah; naše kosti bodo glodali in raznašali požrešni volkovi in črni vrani nam bodo kljuvali oči."

S temi besedami se je končala pesem; žalostnemu napevu teh poslednjih besed se je pridružil sveži glas veselega Kan-Mahome, ki je prav na koncu pesmi gromko kriknil: "La ilah il Allah!" in presunljivo zavrisnil. Nato je vse utihnilo in spet se je slišalo cvrketanje in gostolenje slavcev na vrtu, izza vrat pa enakomerno sikanje in redko požvižgavanje železja, naglo svigajočega po ošlah.

Hadži-Murat se je tako zamislil, da ni opazil, kako je nagnil vrč in kako mu je lila voda iz njega. Zmajal je z glavo sam nad seboj in stopil v svojo sobo. Ko je opravił jutranjo molitev, je Hadži-Murat pregledal svoje orožje in sedel na posteljo. Zdaj ni imel več česa početi. Da odjaše iz mesta, je moral vprašati pristava. Toda zunaj je bilo še tema in pristav je še spal.

Hanefijeva pesem ga je spomnila druge pesmi, katero je zložila njegova mati. Ta pesem je opevala dogodek, ki se je res pripetil, kmalu po rojstvu Hadžija-Murata; kasneje mu je mati sama pripovedovala o njem.

Pesem se je glasila:

(Dalje prihodnjič)

Rada bi zvedela za mojega očeta
JERNEJA GRIL.
Bival je na 800 Moen Ave.,
Rockdale (Joliet), Ill. Prosim,
naj se zglaš ali če kdo ve zanj,
naj sporoči na: Mici Gril, vas
Dobindol, št. 20, pošta Urša Se-
la, Semič, Jugoslavija.

**NEW-YORŠKO
GROZDJE**

Kakor vsako leto skozi zadnjih 7 let, bomo tudi letos razpošiljali newyorško grozdje, modro in belo, in sicer samo na debelo, na vagone. Ako vi sami ne rabite cel vagon grozolja, tedaj se združite z drugimi rojaki in naročilo bo mogoče. Odveč bi bilo povdarjanje, da daje N. Y. grozdje pijačo, ki našemu naravnemu okusu najbolj ugaja.

Letošnji pridelek tega grozolja bo znatno manjši od lanskega, toda kakovost grozolja bo nedvomno mnogo boljša.

Naše dolgoletne izkušnje v kupovanju in prodaji N. Y. grozolja nam omogočujeta, da moremo svojim odjemalcem vedno poslati najboljše grozdje, kar se ga dobi.

Ako si želite letošnjo jesen naročiti eno ali več kar najboljšega N. Y. grozolja, tedaj nam pišite takoj za pojasnila o cenah, pošiljanju, plačevanju itd. Pošljemo jih zastonj.

Jugoslav American Corp.
455 West 42nd St.
NEW YORK, N. Y.

**Lepe
tiskovine**

za vaša društva, za trgovce, posameznike, za vsakovrstne prireditve dobite vselej

po nizkih cenah

v prvi slovenski unijski tiskarni v Zjed. državah, kjer dobite ob vsakem času zanesljivo in

točno postrežbo

Se priporočam društvom, rojakom, trgovcem za vse prilike. Prevezujemo največja kot najmanjša dela.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

Cistimo, barvamo, popravljamo
**NEW YORK
Dry
CLEANING**
I. SMUK, poslovođa
6220 ST. CLAIR AVE.
Pennsylvania 2063.
Pridemo iskati in pripeljemo na dom!

Imam na zalogi že nad 14 let

LUBASOVE HARMONIKE
vseh vrst in modelov, nemške, kranjske in chromatične; tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene.

Imam na zalogi tudi kovečke, glasove, nove gotove mehove in druge posamezne dele. Cene harmonikam sem znatno znižal.

Pišite po cenik na:
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.
Edini zastopnik in založnik
**LUBASOVH HARMONIK V Združenih
Državah**

MOŽKE in ženske krasne najnovije ure, prstane, diamante, verižice in vso drugo zlatnino. Daje prave glasne Victor gramofone, cena \$17.50 do \$1,000; prave slovenske Victor plošče in slovenske in v vseh drugih jezikih PIANO ROLE; zastave in regalije za društva. Pišite po brezplačni cenik, kar želite na vašega sobrata:

IVAN PAJK
24 Main St., Conemaugh,
Pennsylvania.

5000 knjig za 5000 slovenskih družin.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
ENGLISH-SLOVENE READER
SESTAVIL DR. F. J. KERN.

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovorjavi angleških besed; vaje za učenje angleščine; berila in članke, pesmi ter izrazke angleško-slovensko in slovensko-angleški slovar (4.000 besed).

NAD 50 SLIK

Knjiga je pripravna za učenje angleščine in slovenščine.

Kupite jo svojim otrokom.

Cena \$3.00 s poštnino. Naroča se pri "Ameriški Domovini", 6117 St. Clair Ave., ali pri Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO

Vsem Slovenkam v Pittsburghu naznanjave, da me dve kravljive lase, popolnoma po novem, z najnovejšim strojem, Edmond Process, permanent waves in Marcel waving; ta stroj je najboljši in zanesljiv. Za informacije lahko pokličete na telefon ali pridete osebno.

Se vljudno priporočam

A. KLUN & V. MOZINA

5253 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa.

(Tel. Fisk 2770 W.)

ELCO THEATER - ELY, MINNESOTA

Posebne slike 25., 26. in 27. septembra:
Norma Talmadge v sliki "CAMILLE"
Clara Bow v "ROUGH HOUSE ROSIE"
2., 3. in 4. oktobra.

VABILO

NA

VELIKO VESELICO

SPOJENO Z

VINSKO TRGATVIJO

katero priredi

DRUŠTVO ZVON, ŠT. 70 J. S. K. J.

na večer

24. SEPTEMBRA, 1927.**V NARODNI DVORANI NA
RACINE AVE. IN 18. CESTI**

Začetek ob 7.30 zvečer.

Vstopnica, katere je veljavna tudi za lep dobiček, ne stane več kot 50 centov. Izvrstna postrežba, dovolj zabave!

Odbor društva Zvon, št. 70, J. S. K. J.

ANTON ZBAŠNIK

Slovenski Javni Notar

4905 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobornice vsake vrste, opozorilne vse druge v notarski posli spadajoče dokumente, bodisi za Ameriški stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki. Zlatarske predmete vsih vrst, gramofone, piane in radio vselej in izdelkov dobite pri nas.

FRANK ČERNE

6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

RUDOLF PERDAN

SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče posle.

933 E. 185th St. Cleveland, Ohio.

POZOR! KADILCI! POZOR!

Imamo pravi, inportirani Turki, Grški in Balkanski TOBACCO cigarete in vse druge k temu potrebne stvari po jako nizkih cenah. Cene funtu so sledeče:

Št. 1. \$2.50, št. 2. \$1.80, št. 3. \$1.40, št. 4. \$1.00, in to je le poština. Tudi izdelujemo cigarete, po naročilu z zaželenimi monogrami. Za več pojasnila se obrnite na:

EASTERN CIGARETTE and TOBACCO CO.

504 Wylie Ave. Pittsburgh, Pa.

PAUL KLUN

MUSIC STORE

5153 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Edina slovenska trgovina v Pittsburghu s Columbia in Odeon ploščami v vseh jezikih, 10 inch 75c, 12 inch \$1.25; ako si naročite več kot 5 plošč, vam jih pošljemo poštino prosto. Gramofoni od \$15.00 do \$300.00.

Pišite po brezplačni cenik.

POSLOVNO POSREDOVANJE

Naša banka si je zadala nalogo, da pomaga rojakom vzdrževati poslovne zveze z domovino.

Kdor ima v starem kraju sorodnike, pride včasih v pričakovanju v položaj, da jim mora nujno denar in slati. Drugi zopet je napravil kupčijo, morda zaradi kako posestvo, ali prevzel domačijo, nakar mora plačati denar v najkrajšem času.

Hiter prenos denarja je pa v slučajih potreben tistim, ki imajo vloge v starokrajških zavodih ali omot, ki hočejo vnovčiti zapuščine in posojila.

Denarna nakazila tja so za razne potrebe, premo od tam izvrajajo iz raznih poslov. V vsakem slučaju je izvršiti banka nalog tako kot je potrebno in za stroške, ko najbolj koristno. To pa zamore storiti le banka, ima tako razširjene zveze, toliko denarnega prometa in tako dolgo izkušnjo kot ima vse to Frank State Bank.

Ako ste naša stranka, ste se o tem že prepričali. cer nam pa dajte ob prvi priliki prilžnost, da vam Vašo lastno korist dokažemo vrednost našega bankega poslovanja.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.